

# TYAS TRENDINDIKATOR KOMPETENSBEHOV

EN ARBETSKRAFTSBAROMETER FRÅN TYA, TRANSPORTFACKENS YRKES- OCH ARBETSMILJÖNÄMND • AUGUSTI 2017



HISTORISK  
EFTERFRÅGAN PÅ  
LASTBILSFÖRARE!

EN UNDERSÖKNING OM  
REKRYTERINGSLÄGET OCH  
ANDRA FRÅGOR SOM BERÖR  
TRANSPORTBRANSCHEN



# SÖKES DET NÄRMASTE HALVÅRET: 3 450 LASTBILSFÖRARE

41 procent av de drygt 1 100 företag som besvarat TYAs enkät uppger att de troligen kommer anställa lastbilsförare det närmaste halvåret. Totalt behöver de anställa drygt 3 450 lastbilsförare. Endast två procent uppger att de troligen behöver säga upp förare och 35 procent av företagen tror att de varken kommer att anställa eller säga upp förare. Jämfört med förra årets mätning bedömer tio procent fler av företagen att de behöver rekrytera förare, totalt efterfrågas nu drygt 1 000 fler förare än under samma period förra året. Det innebär att årets mätning visar en historiskt stor efterfrågan på lastbilsförare.

Detta visar en undersökning om rekryteringsläget och andra frågor som berör transportbranschen, som Statisticon genomfört på uppdrag av TYA. Undersökningen genomfördes från mars till maj 2017 och omfattar åkerier som är medlemmar i Biltrafikens Arbetsgivareförbund och har anställda förare. 2 008 företag tillfrågades och 1 131 företag svarade på enkäten, vilket ger en svarsandel om 56 procent.

TYA jobbar för att antalet utbildningsplatser till lastbilsförare ska öka, fler ska söka sig till yrket och den kommunala vuxenutbildningen byggs ut. Vi gör även insatser för bra praktik i syfte att nyutbildade förare ska vara välutbildade, säkra och anställningsbara.

## FAKTA FRÅN UNDERSÖKNINGEN:

**41%** av företagen behöver anställda lastbilsförare, totalt 3 456 personer

**2%** av företagen behöver säga upp lastbilsförare, totalt 133 personer

**54%** av företagen har rekryterat lastbilsförare under de senaste 12 månaderna, totalt 6 069 personer

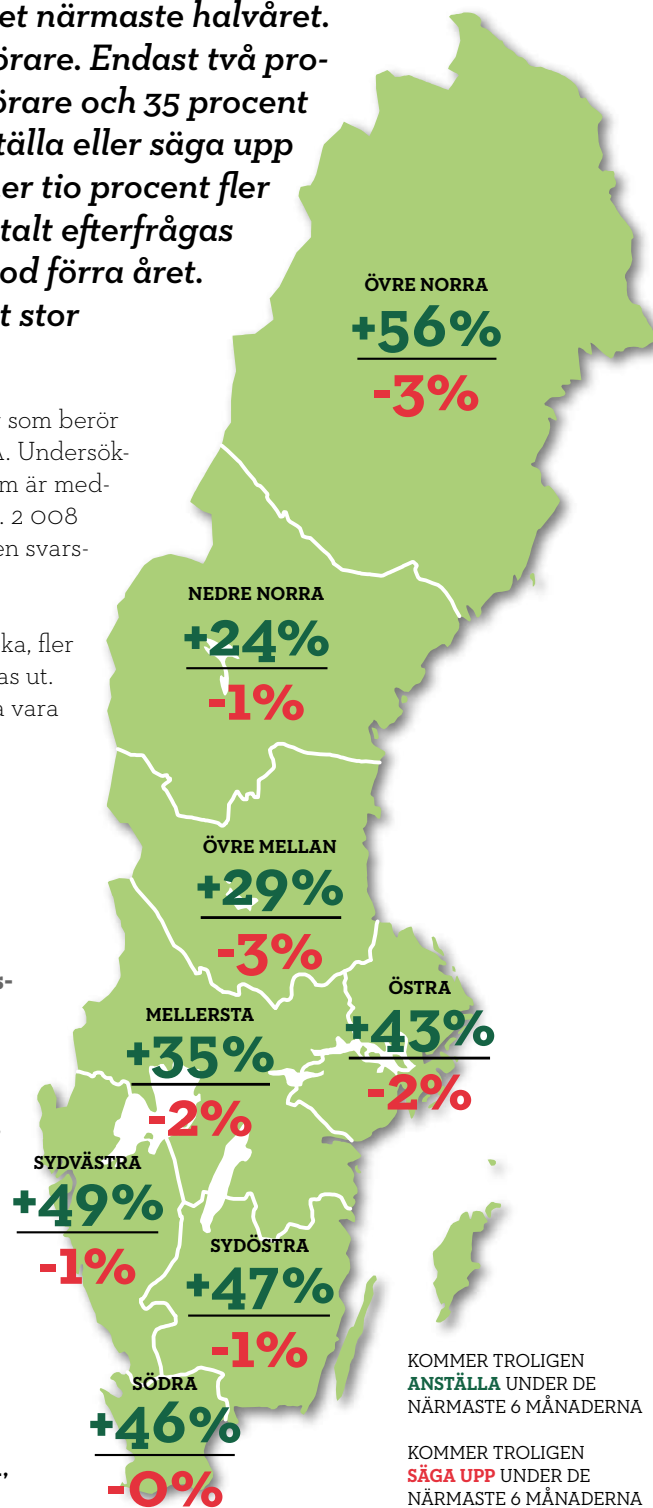
**12%** av de nyanställda är kvinnor, totalt 720 personer

**29%** av de nyanställda har mindre än 1 års erfarenhet

HÄMTA RAPPORTEN, TYAS TRENDINDIKATOR KOMPETENSBEHOV/LASTBIL, PÅ [WWW.TYA.SE](http://WWW.TYA.SE)



TYA - TRANSPORTFACKENS YRKES- OCH ARBETSMILJÖNÄMND  
ADRESS: VÄSTRA VÄGEN 11 A, BOX 1826, 171 26 SOLNA.  
TEL: 08-734 52 00. FAX: 08-734 52 02. E-POST: [INFO@TYA.SE](mailto:INFO@TYA.SE). [WWW.TYA.SE](http://WWW.TYA.SE)



# HISTORISKT STOR EFTERFRÅGAN PÅ LASTBILSFÖRARE

Arbetsmarknaden för lastbilsförare har varit het de senaste åren. Ändå har vi aldrig sett en större efterfrågan på förare att nyanställa än nu. Det beror bland annat på att högkonjunkturen i landet gör att samhällets blodomlopp, transporter, går för högtryck. Det senaste året har drygt hälften av företagen rekryterat, totalt drygt 6 000 lastbilsförare. Fyra av tio företag bedömer att de behöver rekrytera ytterligare det kommande halvåret, totalt drygt 3 450 förare. Bara två procent av företagen bedömer att de kommer behöva säga upp förare under det kommande halvåret, totalt drygt 130 förare. Sammanlagt innebär detta att arbetsmarknaden för lastbilsförare är mycket god samtidigt som många arbetsgivare har svårt att rekrytera tillräckligt många förare.

Bristen på förare har fler anledningar utöver ovanligt stort transportbehov. Bland annat kommer för - sett till behovet - gymnasieutbildade förare ut på arbetsmarknaden och arbetsmarknadsutbildningarna har inte fått fart efter en segdragen upphandlingstvist. Bland de förare som tidigare haft yrket som extrajobb och hoppat in vid arbetstoppar och semestrar, är det många som saknar YKB och därmed inte längre får köra tunga transporter. Sammantaget har detta gjort sommaren besvärlig för många företag och deras kunder.

TYA jobbar för att antalet utbildningsplatser till lastbilsförare ska öka. Bland annat marknadsför vi yrket, hjälper transportgymnasierna i deras marknadsföring, gör insatser för att den kommunala vuxenutbildningen ska byggas ut och uppvakter lokala politiker för att skapa fler utbildningsplatser på transportgymnasierna. Vi kommer sakta men säkert framåt i dessa processer.

Vi har i flera år även jobbat med att öka andelen kvinnliga förare men där ligger nivån, 12 procent av nyanställda förare de senaste 12 månaderna, i samma härad som tidigare år. Här måste vi tillsammans ta krafttag så att vi säkerställer att vi attraherar alla potentiellt blivande lastbilsförare och inte bara hälften.

Hälften av företagen hade någon gång under de senaste 12 månaderna problem att rekrytera lastbilsförare. Utöver problem med antal förare att anställa är de vanligaste problemen rätt yrkeserfarenhet respektive rätt yrkesutbildning. Eftersom ungefär en tredjedel av alla förare som nyanställdes det senaste året hade mindre än ett års yrkeserfarenhet är utbildningskvaliteten central. TYA jobbar tillsammans med skolor och företag för att utbildningen och arbetsplatsförlagt lärande, APL, ska göra eleverna välutbildade, säkra och anställningsbara. Vi ser många goda exempel vilket lovar gott inför framtiden!

Kontakta gärna TYAs regionala projektledare om du har frågor eller synpunkter kring arbetsmarknadsfrågor, APL eller utbildning som gäller en särskild region. TYAs regionala projektledare arbetar i nära samarbete med företag och regionala representer inom transportnäringen.

Vi på TYA tackar alla anslutna företag som har gjort TYAs Trendindikator Kompetensbehov möjlig.

Solna i augusti 2017

**Lasse Holm**

Projektledare

## OM STATISTIKEN

Undersökningen genomfördes från mars till maj 2017 och omfattar företag som är medlemmar i Biltrafikens Arbetsgivareförbund och har anställda förare. 2 008 företag tillfrågades och 1 131 företag svarade på enkäten, vilket ger en svarsandel om 56 procent. Utifrån de inkomna svaren har samtliga BA-företags erfarenheter kring rekrytering och utbildning skattats och resultatet utgör underlaget för redovisningen i rapporten. TYA samarbetar i detta projekt med Statisticon AB, [www.statisticon.se](http://www.statisticon.se)

## INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Rekrytering sex månader framåt	5
Rekrytering tolv månader bakåt	5
Rekrytering av nyutbildade	6
Rekryteringsproblem	6



# REKRYTERING SEX MÅNADER FRAMÅT

**41 procent** bedömer att de troligen kommer att anställa lastbilsförare under de kommande sex månaderna. Sammanlagt bedömer företagen att de behöver anställa 3 456 förare. Störst anställningsbehov finns i region **Övre norra** där 56 procent av företagen behöver anställa och 3 procent behöver säga upp lastbilsförare. Sett till antal förare är behovet störst i region **Sydvästra**, där företagen bedömer att de behöver anställa 791 förare det närmaste halvåret. Behovet av nyanställning är dock stort i samtliga regioner: över 40 procent av företagen i regionerna **Östra, Sydöstra,**

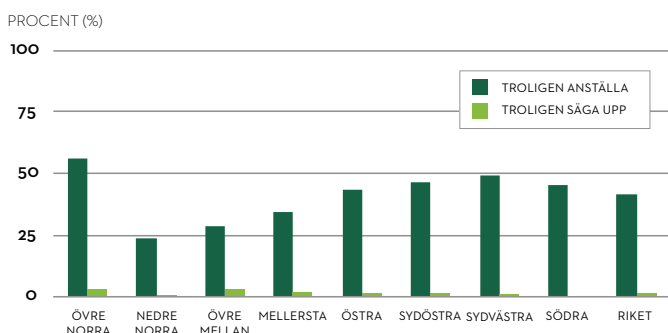
**Sydvästra** och **Södra** kommer troligen att anställa förare det närmaste halvåret.

**2 procent** av företagen bedömer att de troligen kommer att säga upp förare under de kommande sex månaderna. Sammanlagt bedömer företagen att de behöver säga upp 133 förare.

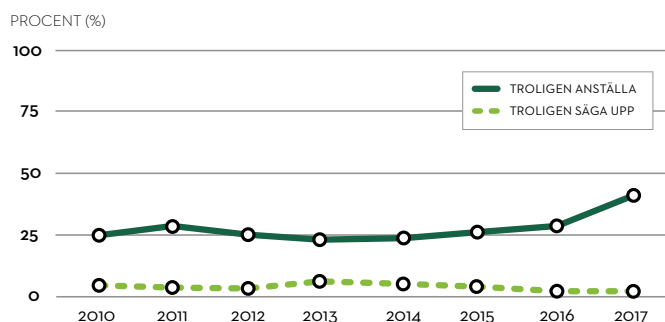
**35 procent** tror att de varken kommer att anställa eller säga upp lastbilsförare de kommande sex månaderna.

**21 procent** vet ej eller har inte svarat på frågan.

**Andel BA-företag som troligen kommer att anställa och andel som troligen kommer att säga upp förare.**



**Bedömning av behovet av lastbilsförare under de närmaste sex månaderna. Andel BA-företag som troligen kommer att anställa och andel som troligen kommer att säga upp förare, riket 2010-2017.**

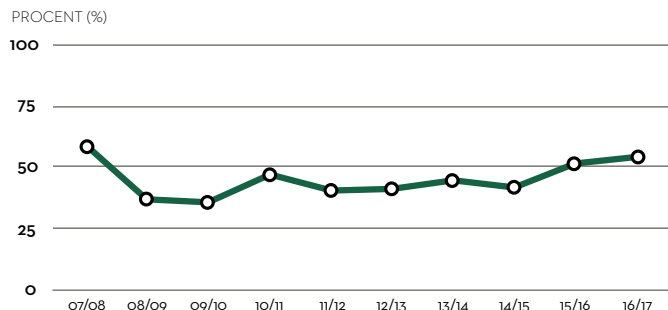


# REKRYTERING TOLV MÅNADER BAKÅT

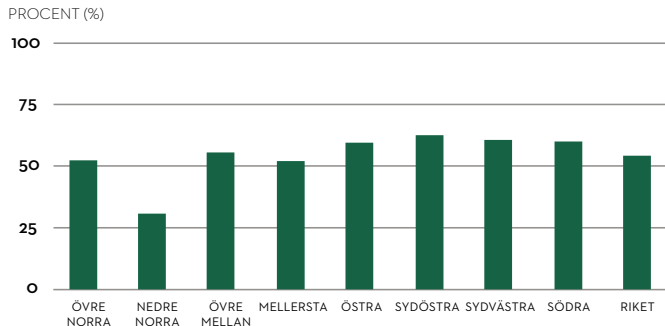
**54 procent** av företagen har rekryterat lastbilsförare under de senaste 12 månaderna. Totalt rekryterade de 6 069 personer, varav 720 är kvinnor vilket innebär att 12 procent av de nyrekryterade är kvinnor.

**46 procent** av företagen har inte rekryterat lastbilsförare de senaste 12 månaderna.

**Andel BA-företag som rekryterat lastbilsförare under det senaste året (2007/08-2016/17).**



**Andel BA-företag som rekryterat lastbilsförare under det senaste året, efter region.**



**Hur stor andel av företagen har rekryterat lastbilsförare under de senaste 12 månaderna?**

**Övre norra:** 52 procent, 547 personer varav 56 kvinnor = 10 procent kvinnor

**Nedre norra:** 31 procent, 201 personer varav 50 kvinnor = 25 procent kvinnor

**Övre mellan:** 55 procent, 482 personer varav 56 kvinnor = 12 procent kvinnor

**Mellersta:** 52 procent, 610 personer varav 101 kvinnor = 16 procent kvinnor

**Östra:** 59 procent, 1 298 personer varav 83 kvinnor = 6 procent kvinnor

**Sydöstra:** 62 procent, 621 personer varav 67 kvinnor = 11 procent kvinnor

**Sydvästra:** 60 procent, 1 206 personer varav 169 kvinnor = 14 procent kvinnor

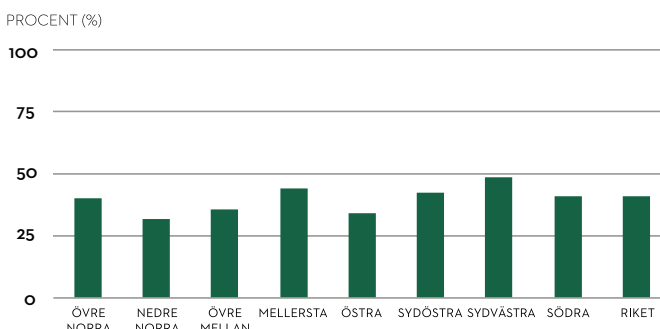
**Södra:** 60 procent, 1 103 personer varav 138 kvinnor = 12 procent kvinnor

# REKRYTERING AV NYUTBILDADE

Av de företag som har rekryterat förare det senaste året har 41 procent anställt förare med mindre än ett års yrkeserfarenhet. Sett till antal förare var den totala andelen nyanställda förare med mindre än 1 års erfarenhet 29 procent, 1 790 förare. Andelen nyanställda förare med mer än 1 års erfarenhet var 71 procent, 4 279 förare. Undersökningen visar att det är vanligare att stora företag rekryterar förare med mindre än ett års erfarenhet, än att mindre företag gör det.

- **29 procent** av nyanställda förare hade mindre än ett års erfarenhet
- **71 procent** av nyanställda förare hade mer än ett års erfarenhet

Andel företag av de som nyrekryterat, som rekryterat nyutbildade lastbilsförare.



# REKRYTERINGSPROBLEM

Totalt hade 50 procent av företagen någon gång under de senaste 12 månaderna problem att rekrytera lastbilsförare. Det vanligaste problemet var att hitta någon med rätt yrkeserfarenhet.

Har företaget någon gång under de senaste 12 månaderna haft problem att rekrytera lastbilsförare?

- **50 procent** har haft problem att rekrytera lastbilsförare
- **26 procent** har inte haft något rekryteringsbehov
- **16 procent** har inte haft problem med att rekrytera förare
- **8 procent** vet ej eller har inte svarat

## ÖVRE NORRA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **37 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **18 procent**  
 Ja, annat skäl: **3 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **15 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **26 procent**

## NEDRE NORRA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **35 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **32 procent**  
 Ja, annat skäl: **2 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **10 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **29 procent**

## ÖVRE MELLAN:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **41 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **18 procent**  
 Ja, annat skäl: **4 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **24 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **28 procent**

## MELLERSTA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **43 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **25 procent**  
 Ja, annat skäl: **10 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **16 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **32 procent**

## ÖSTRA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **43 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **27 procent**  
 Ja, annat skäl: **6 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **13 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **29 procent**

## SYDÖSTRA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **45 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **34 procent**  
 Ja, annat skäl: **6 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **20 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **23 procent**

## SYDVÄSTRA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **48 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **37 procent**  
 Ja, annat skäl: **8 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **16 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **22 procent**

## SÖDRA:

Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkeserfarenhet: **40 procent**  
 Ja, svårt att hitta personal med rätt yrkesutbildning: **36 procent**  
 Ja, annat skäl: **5 procent**  
 Nej, vi har inte haft problem att rekrytera förare: **17 procent**  
 Nej, vi har haft något rekryteringsbehov: **21 procent**



# TYA JOBBAR MED ARBETS- MARKNADSFRÅGOR ÖVER HELA LANDET

TYA har regionala projektledare och utbildningsråd över hela Sverige. Vi har nära samarbete med regionala representanter för arbetsgivare och anställda i transportbranschen, skolor och arbetsförmedlingar, och jobbar även för att underlätta kontakterna mellan dessa. TYA jobbar även med att förtydliga transportbranschens utbildningsbehov för kommuner, arbetsförmedlingar och andra intressenter.

Kontakta gärna TYA för att få aktuell kontaktinformation till den regionala projektledaren i ditt län!

Tfn: 08-734 52 00 eller e-post: [info@tya.se](mailto:info@tya.se)

## DET HÄR ÄR TYA

Vår verksamhetsidé är att aktivt bidra till att utveckla kompetens, arbetsmiljö och status och därmed bidra till ökad produktivitet och lönsamhet. TYA är ett samarbetsorgan mellan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer i transportbranschen. Verksamheten bedrivs mot TYA anslutna företag genom kurser och projekt som tar sikte på yrkeskunskap och arbetsmiljö. Vi samverkar även med skolor och myndigheter samt utarbetar informationsmaterial och läromedel.



TYA | BOX 1826, 171 26 SOLNA | TEL 08 734 52 00 | FAX 08 734 52 02 | [INFO@TYA.SE](mailto:INFO@TYA.SE) | [TYA.SE](http://TYA.SE)